

עֲלֹמָא, קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תוֹהָא עָלֶיהָ, וְאוֹמֵר, וְנִפְשׁ כִּי תַחֲטָא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים, וְהָא אוֹמִינָא לָהּ בְּאוֹמְרָא דְשָׁמִי דְלֹא לְשַׁקְרָא בִּי, וְאַסְהֵדִית בְּהָּ כַּד נִחְתַּת לְעֲלֹמָא, וְהוּא עַד וּדְאִי, מִכַּמְה זְמַנִּין דְאַסְהֵדִית בְּהָּ, לְנִטְרָא פְּקוּדֵי. בְּגִין כִּי הוּאִיל וַיְבַר נֶשׁ הוּא עַד, בְּשַׁעֲתָא דִּיתוּב קָמִי מְלָכָא, אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע. אוֹ רָאָה, אוֹיְנוֹן חוּבִין דְעֵבֵד וְאַסְתַּפֵּל בְּהוּ. אוֹ יָדַע בְּבִירוֹרָא דְמַלְהָ דְעֵבֵר עַל פְּקוּדָא דְמֵאֲרִיָּה, אִם לֹא יִגִּיד, אִם לֹא יוֹדִי עָלֶיהוּ קָמִי מֵאֲרִיָּה (מִה כְּתִיב) כַּד יִפּוּק מֵהָאִי עֲלֹמָא, וְנִשָּׂא עֹנּוֹ. וְכַד יִשָּׂא עֹנּוֹ, הֵיאֵף פִּתְחִין לִיהָ פִּתְחָא, וְהֵיאֵף יְקוּם קָמִי מֵאֲרִיָּה, וְעַל דָּא נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא כְּתִיב.

נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא. (ויקרא ד) רַבִּי אֲבָא פִּתַח, (תהלים

מד) כֹּל זֹאת בְּאַתְנּוֹ וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ וְלֹא שְׁקָרְנוּ בְּבְרִיתֶךָ. כֹּל זֹאת בְּאַתְנּוֹ, כֹּל אֱלוֹ בָּאוּ עָלֵינוּ מִיבְעֵי לִיהָ. אֲלֵא כֹל דִּינִין דְלַעִילָא אָתוּ עֲלֵנָא. וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ, וְלֹא אֲנִישֵׁנָא מִלִּילֵי אוֹרֵייתֶךָ. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, כֹּל מָאן דְאַנְשֵׁי מְלוּלֵי אוֹרֵייתָא, וְלֹא בְעֵי לְמַלְעֵי בְּהָּ, כְּאֱלוֹ אֲנִישֵׁי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְהָא אוֹרֵייתָא כְּלָה שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי.

וְרָא שְׁקָרְנוּ בְּבְרִיתֶךָ, דְכָל מָאן דְמִשְׁקַר בִּיהָ בְּהָאִי אָת קָיִמָא קְדִישָׁא דְרָשִׁים בִּיהָ, כְּאֱלוֹ מִשְׁקַר בְּשְׂמָא דְמְלָכָא, בְּגִין דְשְׂמָא דְמְלָכָא אֲתֵרְשִׁים בִּיהָ בְּבַר נֶשׁ. וְקָרָא אַחְרָא אוּדֵי בִיהָ בְּהָאִי קָרָא, דְכְּתִיב, (תהלים מד) אִם שְׂכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וְנִפְרוּשׁ פְּפִינוּ לְאֵל זָר. אִם שְׂכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ (וְדָא הוּא אוֹרֵייתָא דְאִיהוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ). וְנִפְרוּשׁ פְּפִינוּ לְאֵל זָר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, וְלֹא שְׁקָרְנוּ

אֱלֹהֵינוּ. וְנִפְרוּשׁ פְּפִינוּ לְאֵל זָר, כְּמֹו שְׁנֵאמַר וְלֹא שְׁקָרְנוּ בְּבְרִיתֶךָ. שְׁפָרֵשׁ כְּפִיו לְרִשׁוֹת אַחְרָת וּמִשְׁקַר בְּבְרִית הַזֹּה, וְלִכְן הַתּוֹרָה

אָדָם לְתַקַּן מַעֲשָׂיו. שְׂפִשְׁמַנְגִיעִים יִמְיוֹ לְהַסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תוֹהָה עָלָיו וְאוֹמֵר, וְנִפְשׁ כִּי תַחֲטָא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים, וְהֵרִי הַשְּׂבַעֲתִי אוֹתָהּ בְּשִׁבּוּעָה שֶׁל שָׁמִי שְׁלֹא לְשַׁקֵּר בִּי, וְהַעֲדֵתִי כְּהָּ כְּשִׁירְדָה לְעוֹלָם, וְהוּא עַד וּדְאִי, מִכַּמְה פְּעָמִים שְׁהַעֲדֵתִי בְּהָּ לְשִׁמְר מַצּוּתֵי. לְכֵן, הוּאִיל וְהָאָדָם הוּא עַד, בְּשַׁעֲהָ שִׁישׁוּב לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ - אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע. אוֹ רָאָה אוֹתָם חֲטָאִים שְׁעָשָׂה וְהַתְּבוּנָה בְּהֵם. אוֹ יָדַע בְּבִירוֹרָא דְהַדְּבָר שְׁעֵבֵר עַל מַצּוֹת רְבוּנוּ. אִם לֹא יִגִּיד - אִם לֹא יוֹדֵה עָלֵיהֶם לְפָנֵי רְבוּנוּ (מִה כְּתוּב) כְּשִׁיצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְנִשָּׂא עֹנּוֹ. וְכִשִּׁישָׂא עֹנּוֹ, אֵיךְ יִפְתַּחוּ לוֹ פִּתַח וְאֵיךְ יַעֲמַד לְפָנֵי רְבוּנוּ, וְעַל זֶה נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא כְּתוּב.

נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא. רַבִּי אֲבָא פִּתַח, (תהלים מד) כֹּל זֹאת בְּאַתְנּוֹ וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ וְלֹא שְׁקָרְנוּ בְּבְרִיתֶךָ. כֹּל זֹאת בְּאַתְנּוֹ, הֵיךְ צְרִיךְ לְהִיּוֹת כֹּל אֱלוֹ בָּאוּ עָלֵינוּ! אֲלֵא כֹל הַדִּינִים שְׁלַמְעֵלָה בָּאוּ עָלֵינוּ. וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ, וְלֹא שְׂכַחְנוּ דְבְרֵי תוֹרָתֶךָ. מִכָּאן לְמַדְנּוּ, כֹּל מִי שֶׁשׁוּנָה דְבְרֵי תוֹרָה וְלֹא רוּצָה לְעַסֵּק בְּהָּ, כְּאֱלוֹ שְׂכַח אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהֵרִי כֹל הַתּוֹרָה הִיא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְרָא שְׁקָרְנוּ בְּבְרִיתֶךָ, שְׂכַח מִי שְׂמִשְׁקַר בְּבְרִית הַקְדוּשׁ הַזֹּה שְׂרִשׁוּמָה בּוּ, כְּאֱלוֹ שְׂמִשְׁקַר בְּשִׁמּוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, מִשׁוּם שְׂשִׁמּוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ רָשׁוּם בְּאָדָם. וּמִקְרָא אַחַר מוֹדָה לְכַתוּב הַזֶּה, שְׂכַתוּב (שם) אִם שְׂכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וְנִפְרוּשׁ פְּפִינוּ לְאֵל זָר. אִם שְׂכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ, כְּמֹו שְׁנֵאמַר וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ (וְהוּאִי הַתּוֹרָה שְׁהִיא שֵׁם וְהַכֹּל דְּבַר אֶחָד. מָה הַשְּׁקַר כָּאֵן? אוֹחֲזֵת בְּזֵה. שְׂכַח מִי שְׂשׁוּמַר אֶת